

MAGYAR DROGTERÁPIÁS
FEDERATION OF THE HUNGARIAN

INTÉZETEK SZÖVETSÉGE
DRUGTHERAPEUTIC INSTITUTES

***Civil világ Magyarországon...
Egy civil stratégia lehetőségei és korlátai a
drogprobléma kezelésében***

"Függő(k) kapcsolatok - MADÁSZSZ-MADRISz
konferencia

Topolánszky Ákos, MADRISz elnöke
2010. február

Tegyük fel (képzéletbeli esettanulmányok):

TC-k finanszírozásának 30 %-os csökkentése

Intenzív, kapcsolatokon alapuló érdekvédelem

Gondozók (addiktológiai, pszichiátriai) bázisfinanszírozásának 50 %-os csökkentése

Nincsenek kapcsolatok, ernyő- és képviselői szervezetek, erőtlen szakmai csoportok, alapvetően állami, önkormányzati beágyazottság=kitettség

A probléma:

1. eset: Esetleges, kiszámíthatatlan, átláthatatlanság, kapcsolati tőke és elköteleződések, ellenőrizetlen mechanizmusok, garancia hiánya, sajátos létezési módok és önképek, feszültségek
 2. eset: sikertelenség, ügyvesztés
- ▶ felveti a szervezeti identifikáció, a civil érdekvédelem, az együttműködések optimalizációjának és a stratégiai tervezés szükségességét

Felhatalmazás:

- Kutatás, stratégiai tervezési projekt
- Projekt
- Ius murmurandi operandi

Kutatás:

Igény- és erőforrás felmérés a MADÁSZSZ tagság körében (Arnold-Paksi, 2007)

Fő igények a tagszervezetek részéről

Érdekérvényesítés, lobbytevékenység, a döntéshozatali szervekkel való hatékony kommunikáció

Szakmai támogatás képzések, műhelybeszélgetések, tapasztalatcserék, külföldi tanulmányutak keretében

Szervezeti működési támogatás: információk, szolgáltatások nyújtása (jog, pénzügy, könyvelés, fordítás, pályázati tanácsadás)

Tervezés:

- A MADÁSZSZ további fejlődésének megalapozása
- a szervezeti identitás alapjainak (küldetés, jövőkép, alapértékek) tisztázása
- a fő stratégiai irányok meghatározása
- a stratégia megvalósulásához szükséges szervezeti és menedzsment háttér meghatározása
- Legyenek a MADÁSZSZ-nak szervezeti-működési szolgáltatásai, nyújtson szakmai szolgáltatásokat a tagszervezetek számára
- **Dolgozzon ki a MADÁSZSZ szakma-specifikus stratégiát**
- Foglalkozzon a társadalmi drogos képpel (attitűdformálás)
- Hatékonyabb érdekképviselőt lánson el
- Dolgozzon ki szakmai és szervezeti mechanizmusokat

Projektelrendelés

Stratégiai-szakmai terv kidolgozása a hálózatszerű, érdekképviselői célú együttműködés megvalósításához szükséges feltételekre és irányokra vonatkozóan.

A szakma-specifikus civil stratégia mentén azonosítjuk a projekt keretében fejlesztendő tevékenységek és szolgáltatások körét a szervezetek együttes hatékonyságának és fenntarthatóságának növelése érdekében.

Elégedetlenség

- Szokás(jog)
- Kényszer
- Krízis, kormányzati visszafogások,
- Körvonalazatlan és esetleges reakciók a fiskális szabályozáspolitikára

„Hangulatjelentés”:

- Jelenlegi gyakorlat, minisztériumok, államigazgatásai döntéshozás és –alkalmazás
- Kiszolgáltatottság, meg nem kérdezett, megalázás melletti kiszolgáltatottság
- Fontos társadalmi feladat felvállalása és szolgálata mellett rész nem vétel a döntéshozatalban
- Kiszolgáltatottság
- Röghöz kötés
- Sem megélni, sem kilépni nem tudó civil szolgáltatók
- Állandó rugalmas alkalmazkodás saját szakmai identitás rugalmas-kényszerű alakulásával a megrendelői akarat leképezésével

A „szcena” résztvevői

- Az államigazgatás és szolgáltatásszervezés központi szervei
- Az államigazgatás és szolgáltatásszervezés decentralizált aktorai (hivatalok)
- Az államigazgatás és szolgáltatásszervezés helyi szervei
- Piaci szereplők
- Nonprofit vállalkozások
- Informális közösségek
- Érdekképviselések, lobbista szervezetek
- Köztisztviselők, korporációk
- A helyi társadalom tagolatlan érdek- és véleményközösségei

Komplikált tér

Élesen eltérő identitás- és érdekvilágok

Esélyegyenlőség, egyenlő lehetőségek (equal opportunity), multidiszciplinaritás, sokszínű és integrált ellátásszervezés:

Látszólag mindenkinek az érdeke

A szűkös forrásokért való versenyben azonban sajátos egyéni,
egyeztetetlen stratégiák, működési módok, identitások,
kapcsolati viszonyulások jönnek létre

Közös jellemzőjük: a koordinátlanság és a struggle for life

Önazonossági kérdések: „Mi” a civil?

- Civil szervezetek (önkéntes társulások – polgári jog)
- Nonprofit szektor (sajátos közszolgálati magánvállalkozások, profit visszaforgatás)
- Önkéntes szektor (volunteer – morális alapú, angolszász gyökerű, a civilség erkölcsi normája)
- Civil kurázsi, civil kontroll (öntudat, befolyásgyakorlás, személyes demokráciaprojektek, antietatista)
- Részvételi demokrácia (békésebb, korporatista, - torzíthat is)
- Civil társadalom (magatartási elv, bizalom, reciprocitás, „ha te nem mész el a temetésükre, ők sem fognak elmenni a tiedre” – Putman)

MAGYAR DROGTERÁPIÁS
FEDERATION OF THE HUNGARIAN

INTÉZETEK SZÖVETSÉGE
DRUGTHERAPEUTIC INSTITUTES

A nagy ellentmondás:

Az antietatista önkéntesek, leválók, visszabeszélők, kontrollőrök is az állami költségvetésre kényszerülnek - magándonációs kultúra hiányában – (kevés kivétel)

Civil diszfunkcionalitások

- Legális adóelkerülés
- Politikai korrupció (szavazatvásárlás, forrásszerzés)
- Közzolgáltatási kimenekítés (a civilitás okkupációja)
- Tiltott politikai tevékenység (al-kalaidizmus)
- Rejtett pénzkezelés
- Manipulált finanszírozottság (donatizmus)
- „Aktorizáció”, öntematizáció

Miért lehet fontos általában a stratégiai tervezés?

- Motiváló, világos jövőkép
- Tevékenység értelmének tudatosulása
- Közös értékrend
- Döntéshozatali mechanizmus
- Közösségi elkötelezés
- Önállóság értelmezése és megőrzése
- Értékek, célok, fejlesztési irányok

fejlesztése, kialakítása

Függő(k) kapcsolatok/Támop

Lehetséges aktivitások, súlypontok (CEE trust):

- A szakmai civil világ (jogi, finanszírozási, politikai) támogató környezetének erősítése
- Kapacitásfejlesztés, érdekképviselés, együttműködések, partneriség
- Finanziális fenntarthatóság
- Közintézmények ellenőrzése (watchdog, közpolitikafejlesztés, érdekképviselés, oknyomozó újságírás, stratégiai pereskedés)
- Civil elköteleződés és közösségi mobilizálás (jogtudatosság, nyilvános viták generálása, új hangok, kommunikációs skill-ek, kritikai gondolkozás)
- Hangot adni (kölcsonös megértés, és elfogadás, hatékony partneriség)

Lehetséges döntési pontok, elágazódások:

Stratégia erőssége:

- Eseti együttműködésre, ügy-menedzsmentre
- Állandó, koordinált folyamat határozott súlypontokkal (OMC – open method of coordination)
- Kamara

Cselekvési mezője:

- Közösségi tér kialakítása, a szolidaritás kis köre
- Egyeztetés, identifikáció, szakmai konszenzusok
- Érdekvédelem, érdekképviselés,
- (kvázi) Hatósági aktivitások

Lehetséges döntési pontok, elágazódások (folyt.):

- Kell-e?
- Befoglalás, kikre terjedjen ki? (MADÁSZSZ, MADRISz, régiós szervezetek, a szektor teljessége)
- Kapcsolódás módja (önkéntesség, irányított önkéntesség, erős tagság, kötelező tagság)
- Kialakítás módszertana, folyamata, állomásai, mérföldkövei
- Az elfogadás mechanizmusa
- Hatálya, hatályossága

Lehetséges alapértékek:

Informáltság (egyenlő hozzájutás)

Partnerség

Bizalom

Konszenzualitás

Nyitottság

Nyilvánosság, átláthatóság

Dokumentáltság

Kommunikáció

Folyamatosság

Tervezhetőség, struktúráltság

Monitoring, értékelés

Visszacsatolás

Rugalmasság

Egészséghez való jog

Egészséges környezethez való jog

Egyenlő ellátás elve

Tények elsőbbsége

Elszámoltathatóság

Arányos képviselés

Vulnerabilitás

HITELESSÉG
EGYÜTTMŰKÖDÉS
SZAKMAISÁG
TISZTELET

Nem látunk ilyen mintát:

- Nem találtunk ágazati, önálló, alulról szerveződő stratégiai koncepciót sem a civil világban, sem annak drogellátó szegmensében
- Jellemzően felülről szerveződő, „kikényszerített” példák (Pl. Kormányzat civil stratégiája, NCA)
- vagy egyes részterületekre koncentráló együttműködés
- Civilség általános str.: Ökotárs Alapítvány - Civil Jövőkép stratégia
- Elsősorban ártalomcsökkentés területén: IHRA, EHRN. network approach, network of networks
- De átfogó, szektoriális, alulról szerveződő nincsen - Kell-e?

Zöldmezős beruházás:

Nekünk kell kitalálni

Viszony kitalálása:

- önmagunkhoz
- az államhoz,
- az üzleti szférához

Konszenzusokat kell kötni

Támogatásról kell dönteni, és ahhoz tartani kell magunkat

Kommunikálni kell (belül-kívül)

Mi nem akar lenni a stratégia?

Nem akar új hatalmi ágensként viselkedni

Institucionalizálni és -ódni

Hatalmi, hatósági jogköröket magához ragadni

Forrásokat elosztani

Mi akar lenni a stratégia?

- egy felhatalmazáson alapuló,
- a szabad társulás bázisán létrejövő,
- közös felismeréseket kialakító és megjelenítő,
- network szemléletű (citizens' Jury, PAR),
- együttműködési platform dokumentuma

A platform nem az állam függvényében (sem anti-, sem proetatista módozatban) határozza meg magát, hanem felvállalt értékeit és céljait operacionalizálja (az állam vonatkozásában is)

Milyen területeket foglaljon magába?

- Identifikáció, jövőkép
- Közpolitika-fejlesztési szerep meghatározása
- Érdekképviselés,
- Érdekvédelem
- Társadalmi tudatformálás, értékorientáció,
- Döntéshozói ágensekkel való kapcsolattartás eszközei, módszerei, etikai feltételei
- Belső-külső szervezeti kérdések
- Információ áramoltatás módozatai, médiamunka
- Szolgáltatás, fejlesztési, támogatási lehetőségek feltárása
- Monitorozás, értékelés

Missziós jövőkép-féle:

Jelentés a stratégia megvalósításáról, 2020:

A drog-probléma kezelésében működő erős és dinamikus szervezetek összefogása hatékony, részt vesznek a szakpolitikai folyamatok alakításában, abban véleményük kikerülhetetlen, ugyanakkor megőrizve és megerősítve függetlenségüket saját jogukon működnek és ezért biztos finanszírozással bírnak azon tevékenységük vonatkozásában, melyet a társadalom fontos célként ismer el.

A civil-szakmai világ az állam (és költségvetése) szerződéses partnere, de nagy eredményeket ért el a viszony tervezhetővé, stabillá és az esetlegességeket kiszűrni képes fenntarthatósága terén.

Hatékonyan kéri számon az állami képviselőkön a hatékony, eredményes és megkülönböztetésektől mentes közpolitikák alakítását.

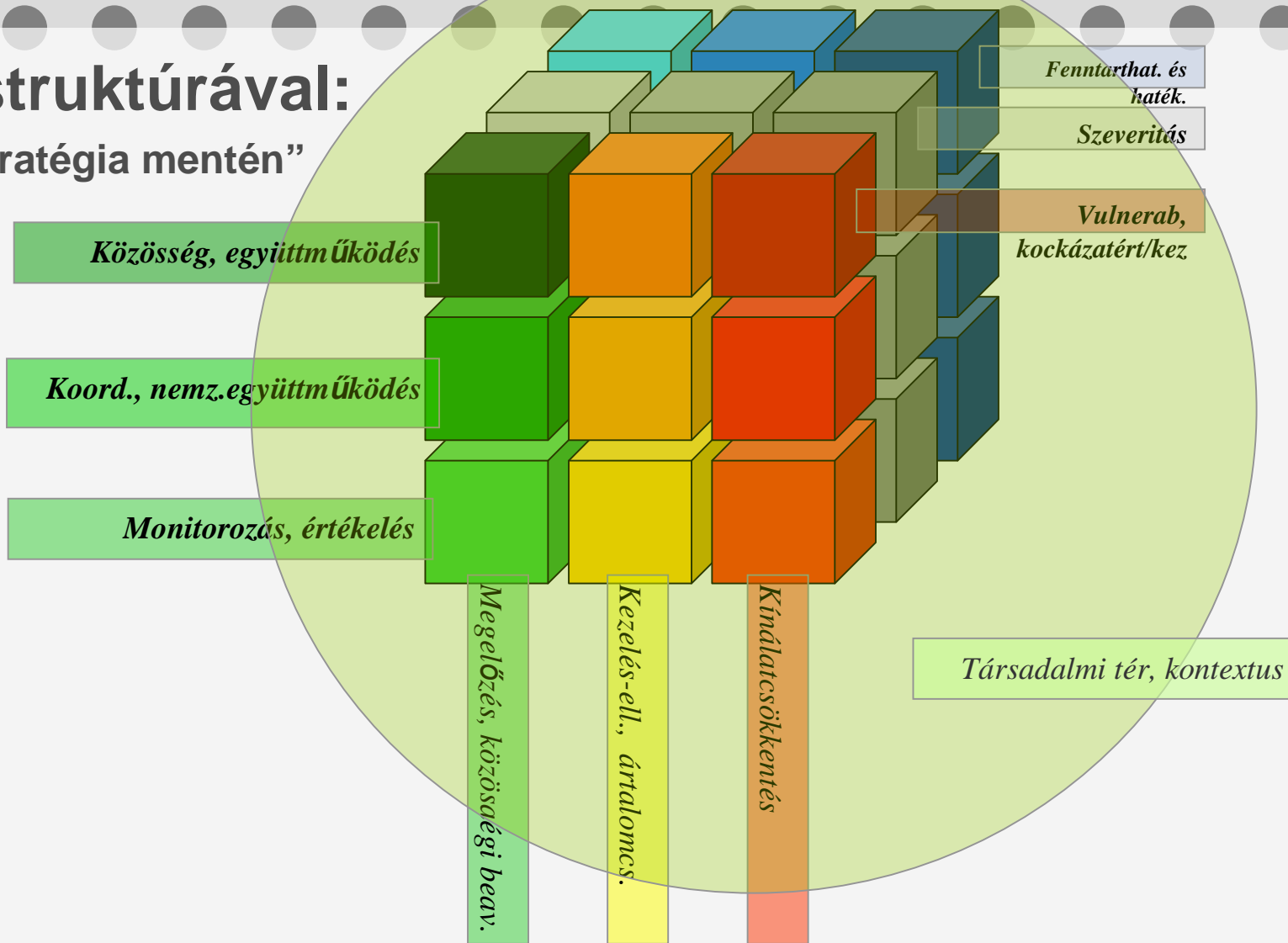
Az állampolgárok, és az üzleti szféra aktív résztvevője a civil-szakmai tevékenységének. A szektorra vonatkozó jogszabályok megfelelő, nem változó és stabil keretet adnak a működéshez.

A civil-szakmai szolgáltatók hozzájárulása és elkötelezettsége megváltoztatta a drogproblémákkal érintettek társadalmi megbélyegző megítélését, és kirekesztését.

Játék a struktúrával:

„az ágazati stratégia mentén”

Ahol:

- Prevenció: a szervezeti önkép, készségfejlesztés, szemléleti konszenzus-kialakítás területe (univ., szelektív, indikatív?)
- Kezelés: a szabályozott viszonyok kialakítása a stratégiában érintettek között és a döntéshozóval
- Kínálatcsökkentés (valójában ártalomcsökkentés): a döntéshozó ártalmak kezelésének kemény és hatékony eszközeinek, módszereinek, mechanizmusainak kialakítása

Az alapvető kérdésekben:

- Vita
- Tanács
- Konszenzuskeresés
- Döntés
- Megtartás

MAGYAR DROGTERÁPIÁS
FEDERATION OF THE HUNGARIAN

INTÉZETEK SZÖVETSÉGE
DRUGTHERAPEUTIC INSTITUTES

Köszönöm a figyelmet!

Függő(k) kapcsolatok/Támop